

Hvilken regulering krever fremtidens nett ?

Norges Energidager 2009

Einar Westre

EBL – drivkraft i utviklingen av Norge som energinasjon

Tema

- Fremtidens utfordringer for nettselskapene
- Krav til reguleringsmodeller i Norge og Europa
- Kan vi lære noe av andre?
- Mulige modeller
- Prosjekt
- Oppsummering

Nye utfordringer for nettet i årene som kommer

- Vi er inne i et paradigmeskifte, 20-20-20 målene
    - Fornybardirektivet
  - AMS/Smarte målere gir muligheter for smartere løsninger hos kundene og distribusjonsnettene.
  - Mer distribuert produksjon (mini/mikro fra vann og vind)
  - Ladbare biler
  - DSOene får TSO utfordringer/oppgaver
  - Miljøkrav gir mer kabling
- **Men, dette innebærer flere investeringer og høyere usikkerhet for nettselskapene**

Nettpolitisk budskap - Hva må nettselskapene gjøre

- Klima- og fornybarmålene og kravene til høy forsyningsikkerhet forutsetter gode og forutsigbare rammebetingelser for utvikling av elnettene
- Nettselskapene må:
  - Fornye gammelt nett
  - Bygge nytt nett for å knytte til ny fornybar produksjon og nytt forbruk
  - Sikre og fornye kompetanse og teknologi

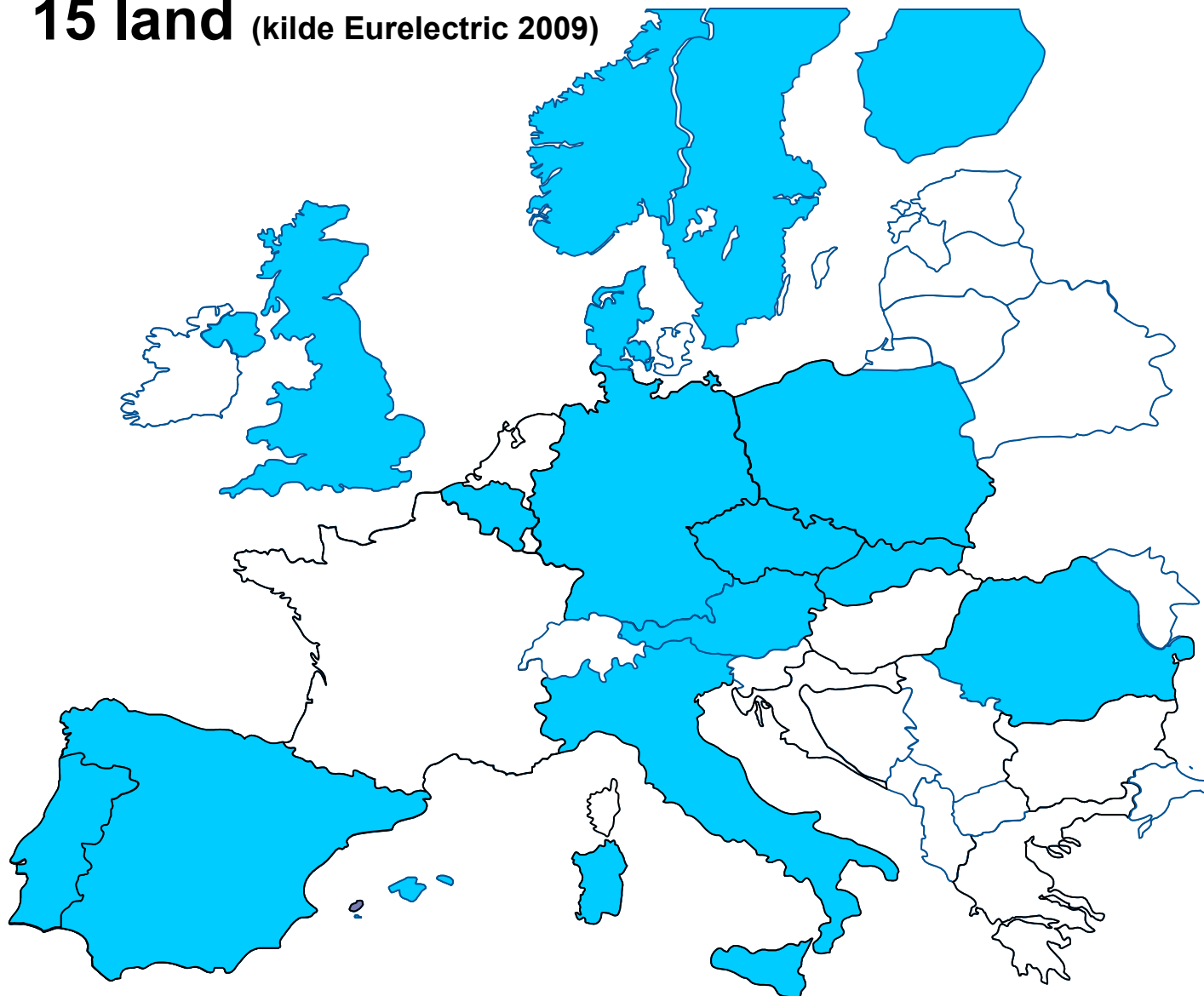
Utforming av rammebetingelser

→ Inntektsrammereguleringen må legge til rette for:

- Framtidsrettet og rasjonelt energisystem
- God leveringskvalitet og kundetilfredshet
- Effektive og innovative nettselskap med tilfredsstillende lønnsomhet

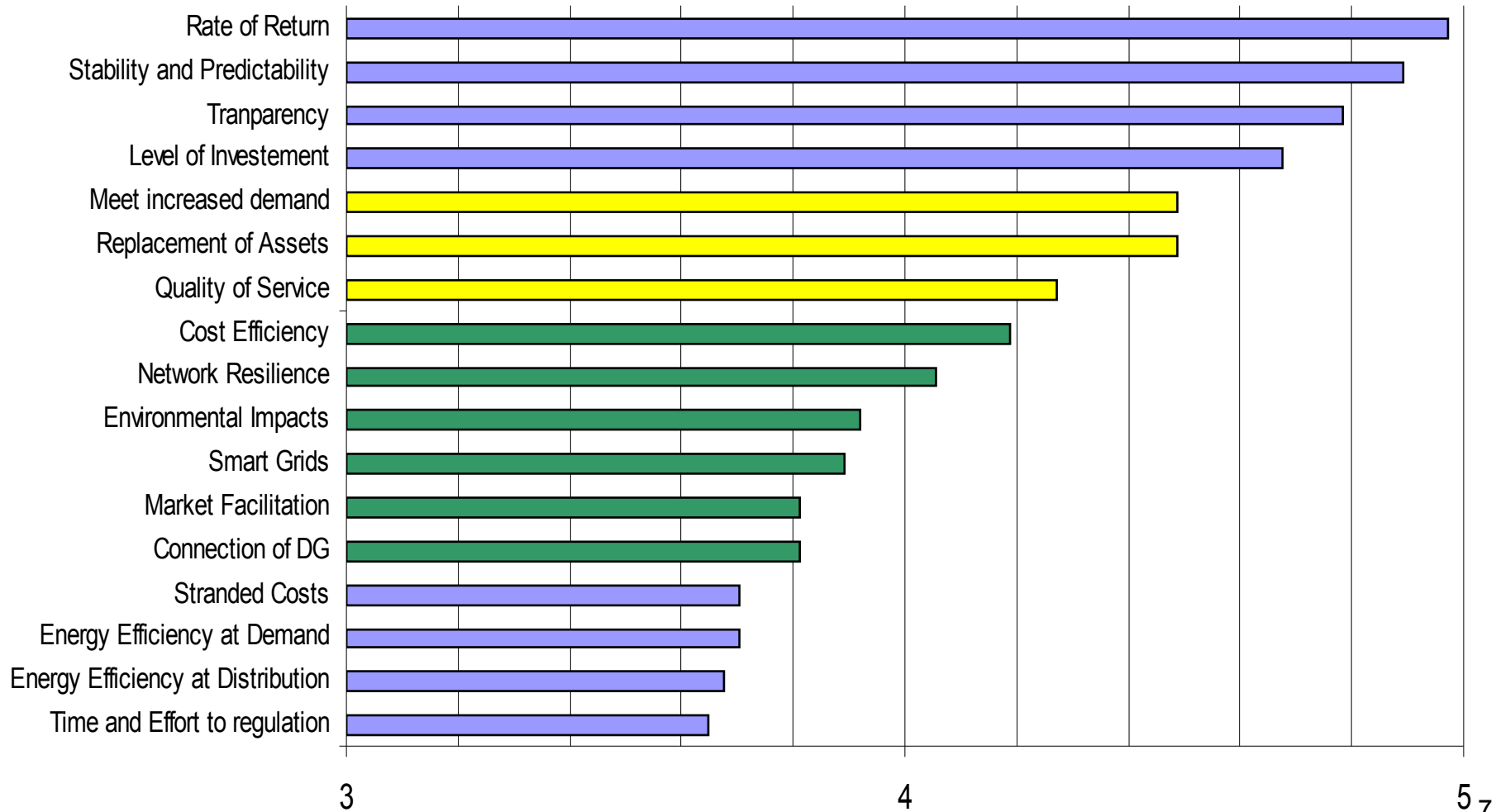
Krav til reguleringen i Europa – undersøkelse i 15 land (kilde Eurelectric 2009)

What is important in regulation and current situation

(kilde Eurelectric 2009) (5 er viktigst)

What is Important

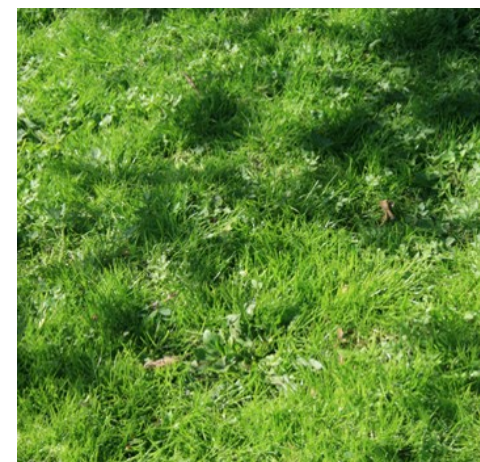

Mangler ved dagens norske regulering sett fra bransjens side

- Mangler insentiver til riktige investeringer
- Mangler forutsigbarhet og er ustabil
- Kompleks og vanskelig å forstå.
- Gir uheldig forvaltningspraksis
- Vi får neppe etablert fornybar produksjon i tråd med politiske mål
- ikke oppnåelse av klimamål og langsiktig leveringspålidelighet

Krav til framtidens regulering

- Sikre et effektivt og sikkert overføringsnett for el, slik at nasjonale mål for energi, klimaløsninger, miljø og samfunnssikkerhet nås
- Ny regulering må være basert på økonomiske insentiver
- Sikre nødvendige investeringer
- Forutsigbar
- Strukturnøytral
- Legge til rette for fornybar energi
- Kundefokus og høy leveringspålitelighet
- Innovasjon

Kan vi lære noe av andre land ?

Noen utvalgte eksempler:

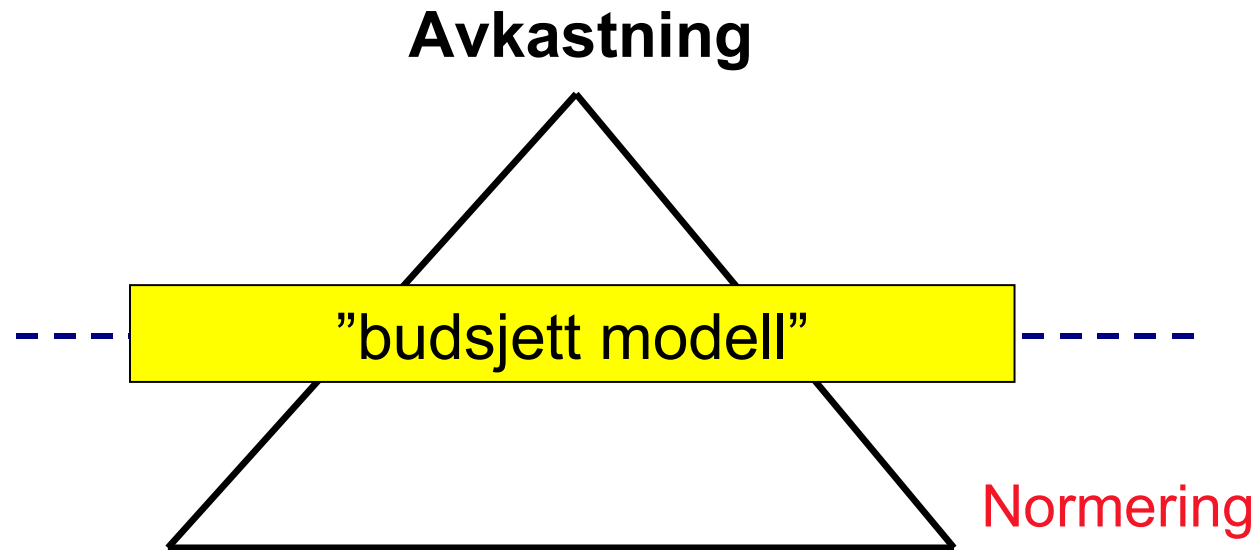
- Finland – Regulering som selskapene mener fungerer bra når det gjelder investeringer (ref. renten kunne vært høyere)
- Sverige – Ny modell fra 2012
  - Inntektsrammer for 4 år
    - Selskapene lager egne prognoser – ingen godkjenning
    - Selskapene leverer planlagte inntektsrammer for 4 år til regulator
      - Bruk av kostnadskatalog
    - Avstemmes i etterkant basert på virkelige investeringer og kvalitet
  - Det virkelige nettet ligger til grunn for kapitalkostnader
  - Bare generelle effektivitetskrav til drifts- og vedlikeholdskostnader
  - NB! I Sverige er det 165 selskap

Kan vi lære noe av andre land ?

- Storbritania – Budsjettbasert modell som har gitt investeringer og effektivisering i 15 år (14 RECs)
- Regulator utreder nå framtidens regulering i eget prosjekt- RPI-X@20

Basismodeller for inntektsrammen

Oppgavebasert

- Kunder / Nett
- Nyverdi / økonomiske avskrivninger

Dagens modell

- Totalkostnad / DEA
- Lineære avskrivninger

Ulike modellkonsepter

- *Insentivbasert budsjettmodell*: En mellomting mellom en avkastningsregulering og en normkostnadsmodell. Her gjøres det "avtaler" mellom regulator og hvert selskap om investeringer, kvalitet med mer. Modellen kan tilpasses de lokale utfordringene til selskapene. Det kan benyttes ulike effektivitetsmålinger med mer for å følge opp selskapene
- *Dagens DEA – modell*: Videreutvikling og forbedring av DEA-modellen
- *Oppgavebasert modell*: Her får selskapene inntekter etter hvilket nett de har, hvor mange kunder de har, KILE, tap, drift- og vedlikeholdskostnader. Dette er modellen som ble utviklet av NHH/SNF for EBL i 2004 og som er presentert på flere medlemsmøter

Budsjettmodell - hovedelementer i modellen (1)

- Konseptet er ikke unikt, men basert på andre lands erfaringer
- Selskapene utarbeider forpliktende 3-5-års planer
  - Driftskostnader, investeringer, leveringspålidelighet, kundetilfredshet ...
- NVE må lage en godkjennelsesprosess av 3-5-års planer, som ender opp i en godkjenning av inntektsrammer for de neste 3-5 år
  - Selskapenes planlagte kostnader kan bli underkjent/reduisert
  - Derfor er utforming av prosessen viktig
    - Den må være effektiv med tanke på antall selskap (jfr. Sverige)
    - Praktisk tilpasning. Større krav / mer detaljert gjennomgang av de større selskapenes planer (samt stikkprøver) enn de øvrige selskapene.

Budsjettmodell - hovedelementer i modellen (2)

- Innebygde insentivmekanismer knyttet til måloppnåelse og evne til å drive bedre og mer effektivt enn forutsatt i planene
  - Eks. Tilleggsavkastning dersom mål for KILE-nivå/antall avbrudd er nådd i løpet av (5) års perioden
  - Modellen må gi insentiver til å drive effektivt
- Justering av inntektsrammene etter reguleringsperioden med hensyn til faktisk gjennomførte investeringer?
- Ta hensyn til lokale rammebetingelser
- Se framover, - planene må reflektere selskapenes utfordringer
  - Ingen straff for historiske feilinvesteringer
- Utfordringer i forhold til implementering
  - Må enes om en felles mal for rapportering av planer?
  - Hvordan håndtere risiko for planer som skal vare 3-5 år?
- Både selskaper og regulator må i større grad kjenne virksomheten og evne å tenke framover

Prosjekt for å se på framtidig regulering

- Forprosjekt
- Hovedprosjekt

- Tilslutning til et forprosjektet på EBL verksted 6.10
- Ønsker deltagelse fra selskapene, alle bransje- organisasjonene og NVE. Faglig rådgiver engasjeres.
- Utkast til prosjektbeskrivelse er under utarbeidelse
- Oppstart november/desember 2009

Prosjekt - innhold

→ Forprosjekt

- Kriterier for vurdering av framtidige reguleringsmodeller (vurderes mot OEDs kriterier)
- Lage forslag til innhold ("terms of reference") for hovedprosjektet

Oppsummering

- Store utfordringer for nettselskapene i årene som kommer
- Disse utfordringene reflekteres ikke i dagens reguleringsmodell
- Vi kan lære mye av andre land
- Ny modell må etableres, og arbeidet må starte nå!

Takk for oppmerksomheten!